

Budapest

Megjelenik kétszer:
szerdán és szombaton

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljaihely
(Vármegyház II. udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre 2 pengő.

Hirdetések:
□ -centiméterenként

Nyílt-tér:
soronként 20 fillér

TELEFON:
MTI kirendeltség, szerkesztőség és kiadóhivatal
109. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. PÉCSI JENŐ

SZERKESZTŐSÉGI POSTAFIÓK: 64
mely alá a szerkesztőségnek szóló mindennemű
írásbeli közlemény címzendő

Két tény

Allítsunk egymás mellé két tény. Az egyik a francia szocialisták állásfoglalása, amely szerint a nemzetközi helyzetre való tekintettel a szociáldemokrata párt nem kíván újabb csökkentéseket a honvédelmi költségvetésben. A másik tény, a magyar szociáldemokraták állásfoglalása. A pénzügyi bizottság ülésén előterjesztették tervezetüket, amely más forrásokból akarná pótolni az állami költségvetés hiányait. A kiadások apasztásának egyik tételül megjelölik a hadügyi kiadások — beleértve a Légiforgalmi Hivatalt és a népgondozó kirendeltségeket is — ötven százalékos csökkentését.

A francia szociáldemokraták hosszú éveken keresztül küzdöttek a túlzott francia hadügyi kiadások lefaragása érdekében. Most azonban, hogy Hitler került uralomra Németországban, megváltoztatták álláspontjukat. Az egész világ tudja, hogy az elmúlt évtized alatt Franciaország hadseregét olyan tökélyre fejlesztette, amelyre még nem volt példa a világtörténelemben. A legmodernebb felszereléssel látta el csapatait s a technika minden

vivmányát igénybe vette, hogy a francia haderő harcckészégét a legfelsőbb fokra emelje. — Ugyanakkor Franciaország északi és nyugati határvonala mentén erődvonalat létesítettek, amelyről a műszaki szakértők csodákat beszélnek. Egybehangzó a vélemény, hogy ezen az erődvonalon hadsereg át nem törhet. Bizvást tekinthet megnyugvással minden francia ember a francia hadseregre és Franciaország csodálatos védelmi berendezéseire már mai állapotában is és mégis az első legkisebb, nem is fenyegető, hanem csak gyanus jelre a francia szociáldemokraták úgy érzik, hogy ezt a csodálatos harcckészéget egy centime-el sem szabad meggyöngíteni.

Mit tesznek ezzel szemben a mi szociáldemokratáink? Csökkenteni akarják, felére akarják csökkenteni még azt a csekély összeget is, amelyet a nemzetközi ellenőrzéssel agyonnyomoritott Magyarország hadügyi költségeire a trianoni békeszerződés keretei megengednek. Pedig Magyarország és Franciaország helyzetét összehasonlítani egyszerűen nevetséges. Franciaország megnövekedett a háború után területben. Ellenfeleinek veresége és meggyön-

gülese folytán pedig nemcsak viszonylagosan, hanem abszolútve is megerősödött. Ma olyan hatalmat képvisel a kontinensen, amellyel egyetlen más hatalom sem mérkőzhetik s világviszonylatban is egyike a legnagyobb tényezőknél. Magyarország elvesztette területének kétharmad részét, lakosai közül három és félmilliót s ezen tulmenőleg végigszántott rajta a gazdasági válság, amelyet éppen a mezőgazdasági termeléssel foglalkozó országok éreznek meg a legjobban. Szomszédai, amelyek testéből hiztak fel, alig leplezett gyűlölettel vannak eltelve iránta, minden alkalmat megragadnak, hogy szegény országunkat elszigeteljék és külpolitikailag ártanak neki. A véres sebeken kívül, melyek a velünk szemben elkövetett igazságtalanságokat hirdetik, egyedüli reménységünk az, hogy az erkölcsi világrend nem tűrhet meg huzamosan olyan szörnyűséget, amilyent a trianoni békeszerződés rendelkezései képviselnek. Ezek a morális fegyvereink a jóvátételért vitt harcunkban, anyagi fegyverünk pedig nemzeti hadseregünk, amelyhez utolsó lehetünk ragaszkodunk s amelyet a lehetőségekhez ké-

pest a legjobb karban szeretnénk megtartani. Nem azért, hogy háborút csináljunk, nem azért, mintha ellenséges szándékaink lennének, hanem azért, mert körülöttünk állig fel van fegyverkezve a világ s mert szigoruan ragaszkodunk legalább azokhoz a jogokhoz, amelyeket a békeszerződés kegyetlen intézkedései meghagytak nekünk. A magyar szociáldemokraták azt kívánják, hogy ezeknek a gyéren mért jogoknak a felől lemondjunk. Mi igazán olyan csekély összeget költünk hadseregünk fenntartására és a kor színvonalán tartására, hogy ennek az összegnek a csökkentése nemzeti hadseregünk létét veszélyeztetné.

Gondoljanak a magyar szociáldemokraták francia elvtársaikra és tanuljanak állásfoglalásukból. Az imperialista Franciaországban a francia szocialista nem hajlandó a hadügyi költségvetés csökkentéséhez hozzájárulni, míg az ellenségektől körülvett, szinte nevetségesen csekély hadsereggel rendelkező Magyarországon a magyar szocialista képes lenne még azt a csekély erőt is meggyöngíteni, amelyet a nemzeti hadsereg jelent.

A „ZEMPLÉN” EREDETI TÁRCÁJA

A szocializmus válsága

(*) Egy másik levélben így panaszkodnak: „Mi élünk, épen, hogy megvagyunk valahogy. Sura nem dolgozik sehol. Egy ideig a kertészetben volt, hol méhészettel és zöldségkitermeléssel foglalkoztatták. Mi nem dolgozunk jelenleg sehol és ezért nagyon nehéz a mi sorsunk. Nem kapjuk meg élelmiszer szükségleteinket s enélkül pedig igen nehéz a mi életünk. A liszt itt nagyon drága, buzaszlisztért 100 rubelt is elkérnek pudjért (20 kg.), rozslisztért 35 rubelt is elkérnek. A krumplinak 10 rubel a pudja. Hozzá még elraborták hitűnkét is, sok sok falun kell keresztülmennünk míg végre ráakadunk egy templomra, hova betér a sokat szenvedő nép és kéri az Ur Istent mentse meg ettől a nyomoruságtól. A templomok nagy részét elvették és szovjet házakat, munkásotthonokat, vala-

mint mozgó színházakat rendeztek be. Sokan vannak akik már nem hisznek az Istenben, mi hiszünk és olvassuk a bibliát, mert azok örökéletű igazságokat tartalmaznak. Ez ami vigaszunk.”

Egy harmadik levélben: „Nagyon nehéz az én sorsom. Gyermekeimnek tejet nem tudok venni. Amink volt mindenünket elvették: teheneinket, szekerünket, lovainkat. Földünket magunk műveljük s ami termett rajta azt is mind elvették, de élelmiszert nem adnak érte. Nem tudjuk mit hoz a tavasz, nagyon rossz a mi életünk.” Ez az ember sorsa mechanizált, elektrolizált szovjetben. Az ember itt lélek és szív nélküli bolyongó, ki életét minden hit, remény, szeretet nélkül gépiesen az orosz szovjet gazdasági rendszerének szolgálatában éli le.

Üzen az orosz nép, szenvedése, bánata, nyomorusága üzeni minden kulturált nemzetnek, az egész világnak, hogy mentsük meg lelkét, szívét, erejét, kulturáját, val-

lását, egész életét csak azért, hogy vessünk gátat ennek a romboló munkának mifelénk is, hogy mentjük meg a világot egy borzasztó összeomlástól, sártengertől.

A lehetőségek adva vannak, minden eszköz két irányban is rendelkezésre áll, hogy a világ felfordulását előidézze. Vagyis az öt éves időtartam alatt szándékolt gazdasági teljes átszervezést vagy sikerül a szovjetnek végrehajtani s akkor az egész földgömb iparának hadat üzen a szovjet, ennek az iparnak halálos konkurencia által teljes megbénulást, teljes munkátlanságot, éhínséget és ennek nyomán a világ megfertőzését, lezülését idézi elő. Vagy pedig következik az, hogy a nemzetek bármily későn is de észbekapnak és az orosz dumping árakat nem engedik be. Gazdasági blokádnak. Erre az esetre készen lesz már a hatalmas vöröshadsereg, melyet a legnagyobb erőfeszítéssel szereznek fel, a legkiméletlenebb modern hadieszközök minden el-

képzelhető vivmányaival, melyek között a mérges gázok és a bacillus bombák az első helyen állnak, mert ha valaki képes vérfa-gyasztó kegyetlenségekre, a szovjet vezetői erre bizonyára edve vannak. Ha tehát bármimódon baj lesz a pletyiletyka körül, ott áll a másik eszköz a háború, a bolsevizálás végrehajtására. És meg fog történni a világ legnagyobb gátsága, hogy Beszarabián keresztül Románia leigazásával gonosz irigységből, lángoló gyűlöletből, rosszakaratból egy kis 8 milliós bátor népet, kit fegyvertelen önmegadásra kényszerítettek Trianonban, dobnak martalékkal a szovjet vérvörös hordáinak. Verjük tehát félre a harangokat, fegyverkezzék most már egyszer a magyar nép úgy a belső mint külső ellenségeink ellen, de ez csak akkor lesz lehetséges, ha majd minden magyar szívbe vissza tér a béke.

(Vége.)

Apponyi emléke a vármegye kisgyűlésén

Zemplénavármegye törvényhatósága kisgyűlésének Bernáth Aladár alispán elnöklésével megtartott rendes havi ülésén, elnöklő alispán, szívből fakadt részvétellel emlékezett meg napirend előtt a magyar nemzetet gr. Apponyi Albert halálával ért mérhetetlen csapásról.

A költői szépségű, mélyeséges fájdalommal és magyar bánattal átszőtt megemlékezést, amelyet a kisgyűlés állva hallgatott végig, egész terjedelmében alább közöljük:

— „Ravatalon nyugszik az ezer éves magyar történelem egyik legkiemelkedőbb egyénisége, a ma élő magyar nemzedék legnagyobb fia, mindnyájunk büszkesége és dicsekvése, gróf Apponyi Albert, aki a minden jóért és nemes eszméért hevülő fehér lelkét, a nemzetek harcmezéjén, Genfben, folyó hó 7-én délután 4 óra 20 perckor visszaadta a Mindenhatónak.

Mérhetetlen és pótolhatatlan az a veszteség, amely a magyar ügy

törhetetlen bizakodású szószólójának lángelméjű, páratlan tudású és éles logikájú védőjének halálával a magyar nemzetet érte.

Magas korát megcáfoló frisseséggel, lelkesedéssel és a magyar igazság eljövételében való szent hittel és bizakodással képviselte éveken keresztül letiport nemzetét ott, ahol a kiengesztelődésnek, megértésnek és igazságnak kellene érvényesülni... a nemzetek szövetsége előtt.

Megilletődéssel és hálával gondolunk gigantikus küzdelmeire, melyet a magyar igazságért, a magyar feltámadásért, a nemzeti jogok védelméért s a legnemesebb emberi eszményekért utolsó lehetéig folytatott.

Világító fáklya volt Ő a sötét magyar éjszakában, melyet Trianon borított az árva magyarra.

Áldva legyen az az isteni kéz, mely Őt nemzetének adta.

Hódoljunk áldott emlékének!

Közigazgatásunk január havában

Zemplénavármegye törvényhatóságának közigazgatási bizottsága Bernáth Aladár alispán elnöklete alatt hétfőn délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését.

A tárgysorozat első pontja a januári közigazgatásról részletesen beszámoló alispáni jelentés volt, amely a személyi ügyek kapcsán bejelentette Széll József főispán felmentését és Bernáth Aladár alispán ideiglenes főispáni megbízatását. Megemlékezett a jelentés dr. Kovaliczky Elek kir. közjegyző biztag haláláról is és alispáni javaslatra elhatározta a bizottság, hogy dr. Kovaliczky Elek özvegyéhez részvétiratot intéz.

A tudomásul vett alispáni jelentés után a szakelődök referátumai következtek, amelyekből mint lényegesebbet, a következőket emeljük ki:

Dr. Schmotzer György vármegyei tisztifőorvos a járványos betegségek számának 190-ről 114-re való örvendetes csökkenését jelentette.

Glosz Lajos kir. pénzügyigazgató miniszteri tanácsos, az adózásról és az adóbevételekről adott átfogó beszámolót, kérve a bizottságot, hogy özv. Hartstein Mayer-né, Gecsei Jenő és neje, Schönfeld Herman és neje ingatlanaira, — tekintettel arra, hogy cca 11600, 9380 és 9900 pengő adóhátralékuk befizetése nem remélhető — a dologi végrehajtást engedélyezze. A közigazgatási bizottság az előterjesztéshez hozzájárult.

Bertl Ferenc kir. gazdasági felügyelő beszámolója szerint a ve-

téseken kevés a hótakaró. A váltakozó nappali enyhesség és éjjeli lehülések veszélyeztetik a vetéseket. Fagykár eddig még nincs. Majd beterjesztette a Vármegyei Gazdasági Egyesület memorandumát, a melyről, nagy fontosságára való tekintettel önálló cikkben számolunk be.

1932. évi vágási statisztika

Lényegesen csökkent a húsfogyasztás Sátoraljaiúj helyben

Az esztendő elején nem lesz érdektelen betekinteni az elmúlt 1932. év vágási statisztikájába.

A kép nem valami rózsás, mert a számok a húsfogyasztás lényeges csökkenéséről beszélnek. Vajjon ennek a magas husár, vagy a leromlott megélhetési viszonyok az oka, arról pro és kontra sokat lehetne vitatkozni.

A száraz, de annál beszédesebb statisztikai adatok a következők: Levágásra került

szarvasmarha	938 darab
borju	2093 „
juh	45 „
sértés	1792 „
ló	105 „

A számadatokat az 1931-es év adataival összehasonlítva, a csökkenés a következő:

szarvasmarhánál	184 darab
borjunál	81 „
sértésnél	619 „

Többet csak a lóvágásnál mutatkozik, még pedig 5 darab. Felülnő visszaesést mutat a báránývágás, mert az 1931-ben levágott 143 darabbal szemben, bárány 1932-ben levágásra nem került.

Arany János költészete

Novák Sándor sárospataki főgimnáziumi tanár előadása a Zemplénavármegyei Kazinczy-Kör január 14-iki emlékünnepején.

III.

Arany János nem vetette bele magát a körülte dülő küzdelmekbe, mint a forradalmár természetű Petőfi, hanem a jelen elől a multba menekült s így lett a magyar mult leghivatottabb magyarázója, történelmi arcképcsarnokunk legnagyobb festője és szobrásza. Hogy nagy lélekművész lehessen, ahhoz szokatlan megfigyelőképességgel kellett bírnia. Ennek nagy terjedelmét és élességét nemcsak átöröklése, a hajdani turáni lovas, a természet körében élő ősök, az Alföld kevés, de világos színei, hanem elsősorban egész lelki alkata magyarázza. Az Arany féle lélek a legtisztább idealizmus és a legjózanabb realizmus olvasztótégelye. Azért tud mindent megszólalásig hűen leírni és éles dialektikával elbeszélni. Az ilyen szem mindenbe belelát, ami gépezet, ami összefüggés, ami rendezettség s maga is az összefüggésnek, a kompozíciónak lesz nagymestere. Arany művei ebben a tekintetben is világirodalmi mintaképek. De ki tudná megérteni, mikroszkop alatt magyarázni, hogy mi a zseni? Miért van az, hogy Shakespeare, aki ködös hazájából sohasem mozdult ki, az olasz eget, a déli lelket is olyan tökéletesen megteremti, hogy maguk az olasz írók sem különben? A lángésznek elég egy muzeumi sisakot meglátni, hogy rögtön előtte csatogjon egy középkori csata s képeletében lovagvárok épüljenek erkélyen ábrándozó Juliákkal, tornajátékokkal, álcás menetekkel. Arany János egy vasárnap délutáni parasztleányverekedésből össze tudta állítani a hun világbirodalom szerkezetét, irgalmat nem ismerő hőseivel és faművű sátorpalotáival. A lángész kitanulhatatlan, eredeti, tehát utánnozhatatlan. Ha ők kérdik, nekik a dolgok tüstént felelnek, a tárgyak levetkőznek és Röntgenképet készítenek magukról. Számukra tele van írva ábrákkal az ég, szellemekkel a lég, zenével a csend s ékesszólással mindenféle zaj. Irigylendők és szánandók egyszerre. Boldogok és boldogtalanok, mert őket a teremtés titkainak örök szomjusága égeti. Találón mondja a spanyol Castelar: „a halhatatlanság templomába senkise irhatja fel nevét, csak saját vérével.”

Uraim! Ha nem is tudjuk megérteni a zseni természetrajzát, fejlődésének alapállomásait, mégis kinyomozhatjuk. A 40-es években a Széchenyi Magyarországa lassan átadja helyét a Kossuth Magyarországnak. Az ősi alkotmány tartoztatásából, a sérelmi politikából már kigyógyultunk, a nagy

európai koreszme, a demokrácia elérkezett határainkhoz és új alapot vet nyugatiasodó közgazdaságunk számára. Költőink tudnak már a Szózatban: a nemzeti bizakodás, vagy a nagyszerű halál gigantikus párviadalán. Most már minden honpolgár bizik a nemzet jövőjében, mert bizik — egész egy dicsőséges szabadságharc lehetőségéig — a nemzet erejében. Közéletünkbe, irodalmunkba diadalmasan vonul be a nép, hazafiságunk, nyelvünk megifjodik és új tartalmat kap a népies elem Anteusi frissességétől.

Az ifju Arany ilyen szellemi légkörben érik férfiúvá s a fellendülés fiatalága őt is elragadja. Az idejét mult maradiságot harsogó kacajjal neveti ki az „Elveszett alkotmány”-ban és megvilágít, pozíciót hódítani az ifju Toldi Miklóssal, nemzeti föltörekvésünk és ábrándjaink e daliás szimbolumával. Őh csak megisméltődne a XI. ének zárójelenete s a cseh Mikolát újra levágná egy új Toldi Miklós. Sorcsapásokat, legkedvesebb halottainak örökre visszafájó emlékét viszi ugyan magával, de az ő szerény alakját is előnti fényvel az új kornak hajnali reménysége. Majd a Homér derült ege után Osszián ködös éjszakájában nem bir magához térni, a sötét jelenből visszatérő lelke a multakhoz fordul, hogy egy varázsütésre megértse történetünk szellemét, azokat az erőket, melyek nemzetünknek az ezer esztendőt biztosították, vagy sorsunkat gyászba borították. Egy Maculaynak, egy Carlyle-nak diszére válható történelmi felfogás száll hozzánk époszaiból, költői elbeszéléseiből. Tompa halhatatlan allegóriákkal, ő történelmi üvegfestményekkel vizsgálja nemzetét. A közelmultban lejátszódott világcsodának szomorú tanulságai a „Nagyidai cigányok” keserű kacagását gyöttrik ki belőle, vagy a „Magyarok bejövetele”-hez hasonló nagy körképet: a Csaba trilogiáját, a testvérharc végzettszerű szimbolumát tervezetlik meg vele. Módszere olyan, mint a Munkácsy, aki levette a Krisztus homlokáról a szenteket jelölő aureolát s ezáltal emberibbé és megváltóbbá tette. A hősök diszruhája alatt Arany is meglátja a hétköznapi embert s így az egész hun birodalom földrajzát és szellemi éghajlatát közelebb hozza hozzánk. Hősei és hősnői ismerősünkké, örök utitársainkká válnak, nem élnek szakadatlan harci robaj között, mint a Vörösmarty alakjai, épu gy apák, feleségek, házi asszonyok, fiúk, férjek, barátok, gondosak, vagy gondatlanok, mint akárki közülünk. Pedig benne, mint realista művészen, az a ritka tehetség is meg van, mely a korszakot át az egyént, az egyénet át a korszakot, a fajt, az életkort, az érzelmi és gondolatvilág ezer rétegződését

is észrevesz. Lassan csak történelmi saját életét válnak száncimű lirai vándor, kébelső harcától nyugodt hittel készülő. Megfordult egy zseniában gondolkodó magyar szí és után éredolatai minnak, mert látott és érszemüvegén nemzet élő esztendőskeresztül szete olyan csiga, óceán zugnak be a tria egy nemzétára illő m

Legnagyobb ember lenni

Hölgyeim mára is valója. Semmifőle, mint a niségnek való tanulmvan a nő lomban ná Abban a ké emberscsopteremtett n hetjük nőlyen nők, színű váltosek, bűnösryllisek és podárok, a nagyasszon de ki tudn ligetet szü A legművé közöttük s és büszkes Rozgonyi unokájának ségü mása helyen, „A Arany Jánoveiben s n nő sorsa: nagyobb r vagy lega áldozata: malomkövé szálak, fényelműség el is buknán, alig v az egyetlen elvetemült az erények Madonnák lériája nyil János kiáll mészretnek latait is e nem unta

is észreveszi és megeleveníteni bírja. Lassan-lassan aztán nemcsak történelmünk emlékei, de saját életének a képei is multtá válnak számára s az „Őszikék” című lírai ciklusában, mint fáradt vándor, kételyeken, tépelődéseken, belső harcok kataklizmáin keresztül nyugodt öntudattal, megbékélt hittel készül az utolsó utazásra. Megfordult fejében mindaz, amit egy zseniális lélek a XIX. században gondolhatott, amit egy ragyogó magyar szív a szabadságharc előtt és után érezhetett. Érzései és gondolatai mindig időszerekek maradnak, mert időnélküliek, mert amit látott és érzett, nem egy kornak szemüvegén keresztül, de mint a nemzet élő lelkiismerete egy ezerszázados mult nosztalgiáján át, keresztül érezte és látta. Költészete olyan, mint a gyöngyházcsga, óceánok és évezredek titkai zugnak benne. A magyar férfiaknak a trianoni csonka-országnak egy nemzeti Walhalla homlokzatára illő mondást üzennek:

Legnagyobb cél pedig itt, a földi létben: Ember lenni mindig, minden körülményben.

Hölgyeim! A magyar nők számára is van Aranynek üzeni valója. Semmi sem volt távolabb tőle, mint a női léleknek és egyéniségnek Don-Juáni frivolitással való tanulmányozása, de azért alig van a női léleknek a világirodalomban nagyobb ismerője nála. Abban a körülbelül 200 főre menő embercsoportban, akiket képzelete teremtet meg, átlag 50-nek vehetjük női alakjait. És hozzá milyen nők, a női típusok mily sokszínű változatai! Fiatalok és idősök, bűnösök és ártatlanok, Amaryllisek és liliumok, hűek és csapodárok, akarathősök és áldozatok, nagyasszonyok és fejlődő bimbók, de ki tudná e gyönyörű májusfeligetet szürke parcellákra osztani. A legművészebb és legsugarasabb közöttük s önmagának is kedvence és büszkesége: a megható sorsu Rozgonyi Piroska, leányának és unokájának ez alabástrom fehér-ségű mása. Jókai azt mondja egy helyen, „A férfi sorsa: a nő,“ — Arany János megfordítja ezt műveiben s még igazabbá teszi: „A nő sorsa: a férfi.“ Nőalakjai legnagyobb része a férfiak áldozata, vagy legalább is a férfi-sorsok áldozata: történelmi katasztrófák malomkövei közé dobott virág-szálak, férfitragediák, vagy könnyelműségek néma mártirjai. Ha el is bukna a mások gonoszságán, alig van közöttük — talán az egyetlen Jodovna kivételével — elvetemült gonosz. Ezzel szemben az erényeknek, a tisztaságnak, a Madonnáknak milyen fényes galériája nyílik meg előttünk az Arany János kiállításán. Hogy a női természetnek még rejtettebb árnyalatait is észrevette, — ha még nem unlatom Önöket! — csak

egyetlen példával bizonyítom. A két vetélytárs: Buda felesége, Gyöngyvér és Etele felesége, Ildikó találkozására a következőkép játszódik le:

„Hamar a két asszony szeme összevillant, De csak amíg ember frissen egyet pillant, Hidegen egymásnak azalatt benyelték Ruháit, alakját, egész testét-lelkét.

Akkor Buda nője messze kitért karral Fogadá vendégét nagy csók-zivatarral; Ilda is ányának örvend vala szintén, Szavainak mézes csemegéjét hintvén.”

Uraim, önökhöz intézem a kérdést. Hol van olyan nagy emberismerő, mint egyik nő számára a másik? Hol van a férfiak között az a jó megfigyelő, aki valami észszelvetelről hazamenve, be tudna számolni feleségének a megjelent nők ruházatáról, szabásáról, vagy csak a színéről? — de hol van az a nő, aki egy pillanat alatt ne tudná megjegyezni a másik frizuráját, arcszínét, vonásait, ruháját, anyagát, szabását, mintáit, díszítését, összeállítását, varrását stb. . . és arra hetekig ne emlékezne? Valóban azt kell mondanunk, hogy Arany Jánosnak női zsenialitásai voltak. Eltekintve a kis jellemző epizódoktól, nem fér kétség hozzá, hogy Arany a nőket rendkívüli magas ethikai alapra helyezte. Tudta, hogy minden női lélekben ott rejtőzködik az „örök gyermek” s még a gonoszabbak szívében is felfakad az evangéliumi forrás: a jóság olajos korsója. Ezt az olajos korsót megtalálni s annak harmatával az élet harcában összevagdalt keblű férfi sebeit behegeszteni, áldani és áldatni: ez a magyar asszonyoknak Arany János szerinti hivatása.

(Vége.)

A jó szőlővidékek védelme

Nagyfontosságú földmivelésügyi miniszteri rendelkezés készül.

A fővárosi lapok a földmivelésügyi miniszter egy készülő rendelkezéséről írnak.

Nem kisebb tervről van szó, mint arról, hogy a kormányzat csak a jó és sikerrel bízható szőlővidékek termését kívánja a jövőben védelemben és támogatásban részesíteni és egyes ismertebb borvidékek mintájára, minőségi borvidékeket óhajt létesíteni.

Azonban nemcsak megszüntetik a gyengébb és silányabb bortermelő területek védelmét, hanem a gyengébb területeket nem is engedik többé szőlőtermelésre felhasználni.

A kormány a bortermés javára adandó segélyek ellenében azt a jogot fogja követelni magának, hogy irányító és ellenőrző hatalommal szólhasson bele egy termelés, mint az értékesítés ügyébe.

Rendkívüli elbánást a vármegye gazdaközönsége részére

A Vármegyei Gazdasági Egyesület memoranduma a kormányzathoz

Zemplénavármegye törvényhatósága közigazgatási bizottságának hétfőn megtartott rendes havi ülésén a gazdasági felügyelőség szokásos jelentése során, a br. Waldbott Frigyes kipróbált elnöksége alatt álló Vármegyei Gazdasági Egyesület egy memorandumot terjesztett a bizottság elé.

A memorandum, amely valósággal a megye mező- és szőlőgazdaságának jankiáltása, a kormányzattól különleges gazdasági segítséget és az adóztatás terén rendkívüli elbánást kér az érintett foglalkozási ágazatok számára.

A kérelem indokálul felhossa az utolsó 5 esztendő sorscspásainak sorozatát. A fagy, buzapoloska rozsdá kártevőseit, az állatállományban pusztított különféle járványos betegségeket, a szőlőgazdaság teljes csődjét, amelyeket betetőz a vármegye kedvezőtlen földrajzi fekvése Amig ugyanis az export nyugat felé igazodik, addig itt, az ország keleti sarkában a túl magas vasuti tarifák sulya fokozottan érezhető.

Az 1932. évi jövedelemadó kivételek folyamán a pénzügyminiszterium kiküldött könyvelési szakértője hónapokon át vizsgálta a vármegye legtöbb és közismerten jól vezetett mezőgazdasági üzemét és kénytelen volt elismerni azok veszteséges voltát. Milyen lehet a közép- és kisebb gazdaságok üzleteredménye — kérdi tovább a memorandum — ha a nagy gazdaságok ilyen eredménytelenül dolgoztak?

Majd megrázó színekkel ecseteli a lakosság egy részének végtelen nyomorát. Sok községben a lakosság hónapok óta árpán, tengeridarán és takarmányrépán, szóval állati táplálékon él. Emellett százával vannak lefoglalás és árverés alatt a lakosság használati adó tartozások fejében.

Mindezek a ténykörülmények arra készítetik az Egyesületet, hogy felkérje a kormányt, nyújtson a vármegye mező- és szőlőgazdaságának különleges gazdasági segítséget és az adóztatás megkönnyítése terén részesítse rendkívüli elbánásban.

*

A közigazgatási bizottság vita és hozzászólás nélkül határozta el, hogy a memorandumot a pénzügyi és földmivelésügyi kormányhoz támogatónan felterjeszti.

Nyomdahelyiségünk
Vármegyház II-ik udvar
első emelet.

H I R E K.

Pataki diákok

(Komáromi Jánosnak)

Haj, hosszú ut a ballagó diáké,
Mig Patakról az életbe kijut,
A vig napok: sok farsang, maskarádé
A multaké már és a hű fiuk,

Vidám kedélyű mendikánsdiákok
Messzi járják az életutakat,
De, im, szivedből hogyha elbocsájtod:
Megint együtt a régi vig csapat.

Lám ének ők és im elénbe lépnek
Aranyos keretéből a regénynek,
Mit szivedbe mártott tollal írtál róluk,

A régi élet ragyogása éled . . .
Zempléni mult . . . Tünt vágyak, tünt
[szépségek]
És régi álmok halotti takarójuk.

Palasovszky Béla.

— Szerkesztőségi hír. Dr Pécsi Jenő felelős szerkesztőnk pár napra elutazott, lapunk mai számáért Szentgyörgyi Géza rt. igazgató felel.

— Széll József elutazott. Széll József, Zemplénavármegyének felmentett és a Közigazgatási Bíróság másodelnökévé kinevezett főispánja, szerda este véglegesen elutazott városunkból, hogy magas, új pozícióját elfoglalja. Az esteli vonatnál városunk előkelőségei közül sokan jelentek meg a vasuti állomáson és vettek meleg búcsút a távozó volt főispántól.

— Törvényhatósági rendkívüli közgyűlés. Bernáth Aladár Zemplénavármegye főispáni teendőik ideiglenes ellátásával megbízott alispánja, a vármegye törvényhatósági bizottságát keddre, e hó 21-én délelőtt 11 órára rendkívüli közgyűlésre hívta egybe. A közgyűlés tárgya Széll József főispán felmentése és távozása alkalmából a vármegyéhez intézett bucsu irata.

— Zempléniiek az Országos Fagazdasági Tanácsban. A földmivelésügyi miniszter Onczay Lászlót, a gr. Károlyi László uradalmak főerdőtanácsosát az Orsz. Fagazdasági Tanács rendes és ifj. gr. Mailáth József nagybirtokost a tanács póttagjává kinevezte.

— Tanügyi nyugdíjazás. A kultuszminiszter Bakóné Doka Emilia cigándi ref. elemi iskolai tanítónőt nyugállományba helyezte.

Aspirin
tabletták
csak az eredeti csomagolásban a Bayer kereszttel valódiak. Mindenféle pótszert utasítson vissza.

Minden gyógyszer-tárban kaphatók.

— **Br. Waldbott Kelemen az Országos Fagazdasági Tanács elnöke.** A földmivélségi miniszter a napokban létesített Országos Fagazdasági Tanács elnökévé az 1933—35. évek tartamára *br. Waldbott Kelemen* tolcsvai nagybirtokost, a vármegye választott felsőházi tagját nevezte ki. A kitüntető kinevezés ismételt jutalma annak az erőteljes és önzetlen közéleti tevékenységnek, a melyet *br. Waldbott Kelemen* kifejt és amelynek a vármegye bizottságaiban és közgyűlésén itt szűkebb hazájában is oly sokszor eredményes tanujelét adta. Az Országos Fagazdasági Tanács a kormányzat tanácsadó szerve a faexport és import kérdéseiben. Tagjai a faérdekeltségek — termelők és kereskedők — delegáltjaiból és a kormányzati szervekből állanak. Életrehívása fontos fagazdasági szűkséglet volt és az életrehívás érdeme egyedül *br. Waldbott Kelemené*. A földmivélségi kormány kinevezése tehát a *br. Waldbott Kelemen* életrevaló és hézagpótló közgazdasági elgondolásának hivatalos szankcionálását és *br. Waldbott Kelemen* közgazdasági munkásságának elismerését is jelenti.

— **Kisgyűlés.** Zemplénavármegye törvényhatóságának kisgyűlése hétfőn délelőtt 11 órakor tartotta *Bernáth Aladár* alispán elnöke alatt rendes havi ülését. Napirend előtt elnöklő alispán megemlékezett a magyar nemzetet *Apponyi* halálával ért mérhetetlen veszteségről. A kegyeletes aktusról külön cikkben számolunk be. — Egyébként a kisgyűlés tárgysorozatán legnagyobb hányadban községek jóváhagyást igénylő határozatai szerepeltek.

— **Kitüntetett ezredeshadbíró.** A kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy *Damjanovich Miklós dr.* ezredeshadbírónak a tényleges szolgálatból való kiválása alkalmából a honvéd igazságszolgáltatás terén kifejtett kiváló és eredményes teljesítményeiért dicsőítő elismerését tudtul adják. A magas kitüntetés *Damjanovich Ágoston* helybeli gk. főesperes fiát, *dr. Chudovszky Mór*ic udv. tan., közkórházi igazgató vejét érte, aki katonai szolgálatának tartama alatt kitűnő teljesítményeiért nem egyszer részesült már a legfelsőbb hely kitüntetéseiben. Az érdem ismételt elismerése és megjutalmazása a legszélesebb körben keltett őszinte örömet.

A régi világhírű magyar gyártmány
Ziszaulaki bajszpedrő
mindenütt kapható!

— **Athelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter az államépítészeti hivatal létszámában *Neumann Zsigmond* kir. főmérnököt *Szentes és Csánics István* kir. segédmérnököt Sátoraljaujhely kölcsönösen áthelyezte.

— **A Kazinczy-Kör közgyűlése.** A Zemplénavármegyei Kazinczy-Kör vasárnap e hó 12-én délelőtt fél 12 órakor tartotta évi rendes közgyűlést *Emődy László* elnöklésével, a vármegyeháza alispáni kistermében. A közgyűlés tárgysorozatának első pontja *Emődy László* nagyvonalu elnöki megnyitója volt. Majd sor került *dr. Fejes István* úrkári jelentésére, mely a kör múlt évi működéséről számolt be átfogóan. A tisztikar mandátuma lejárván, *Domján Elek* ág. ev. főesperes elnöke alatt megejtették a tisztújítást, amikor is a tagok bizalma ismételt, osztatlanul és megérdemelten a régi vezetőség irányában nyilvánult meg.

— **A nyomravezető jutalmat kap.** A Gyergyessy féle tejcarnok udvari bejáratán hétfőn éjjel, eddig ismeretlen tettes behatolt és az üzlethelyiségből pénzt, fűszereket és élelmicikkeket elloptott. A tettes nyomravezetője illő jutalomban részesül.

— **Asztali tenisz.** A helybeli Máv. SC. jóképességű 3-as asztali tenisz csapatát, mely a kerületi bajnoki versenyen a legutóbbi hetekben oly eredményesen szerepelt, a miskolci Mak. f. hó 19 re házi versenyre hívta meg. A játékosok bizonyára méltóan fogják képviselni az ujhelyi színeket az erős versenyen.

— **Halló, itt rádió Miskolc!** A magyar rádió vasárnap este 6 órakor közvetít először Miskolcra. A közvetítés a Zenepalota hangversenyterméből történik. A műsor, melyről a Lévai Irodalmi Kör zeneosztálya gondoskodott, a következő: 1. Bevezető beszédet mond *dr. Hodobay Sándor* Miskolc thj. város polgármestere. 2. Hubay: A falu rossza című opera nyitánya. Előadja a Lévai Hangverseny Zenekar. Vezényel *Koller Ferenc*. 3. a) Hubay: *Idill* a hegedű szvitből. b) A fonóban. Hege dűn előadja *Rákos Arnold*, zongorán kíséri *R. Palkó Kornélia*. 4. a) *Balázs Győző*—*Hollósy Kornél*: *Alkony*. b) *Dutka Ákos*—*Váraday Aladár*: *Ha majd egyszer*. c) *Ady Endre*—*Thurzó Nagy László*: *Egy ócska konflisban*. Éneklő *Záhony János*, zongorán kíséri *Miskolczy-Simon Pálma*. 5. Liszt: *H-moll ballada*. Zongorán előadja *Thurzó Nagy Lászlóné*. 6. a) *Zsolt Nándor*: *Bölcsődal*. b) *Popper Dávid*: *Magyar rapszódia*. Gordonkán előadja *Haydu István*. 7. a) *Hollósy Kornél*: *Scherzó* (*Fantázia*) *Orgonán* előadja *Hollósy Kornél*.

— **Betörések, lopások.** A legutóbbi hetekben eddigé ismeretlen tolvajok garázdálkodtak a városban. Azokat a házakat keresték fel előszeretettel ahol a kapukat éjjelen át be nem zárják és szárnyas állatoktól ruházati cikkekig mindent elemeltek. A rendőrség ezuton is felhívja a közönséget a kapuk éjjelen át való bezárására, amire egyébként szabályrendelet is kötelez.

— **Halálozás.** *Balla Zsigmond* vitkai körjegyző február hó 11-én elhunyt. Temetése Mátészalkán február 13-án nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytban *Deák Andor* m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelő hitvese testvérbátyját gyászolja.

— **Kukoricaháncs feldolgozó tanfolyam Sarospatakon.** A kultuszminiszter *Petreczky Jenő* kir. tanfelügyelő előterjesztésére Sarospatakon kukoricaháncs feldolgozó háziipari tanfolyamot létesített. A tanfolyam, amely díjtalan volt, csütörtökön ért véget. 101 résztvevő nyert a háncsfeldolgozásban alapos kiképzést.

— **Az Uj Idők** legújabb számában gr. *Apponyi Albe*rtről *Herczeg Ferenc* ír avatott tollal nekrológot. A tanulmány szerző megemlékezés a maga megszokott egyszerűségében és klasszikus szépségében a nagy író egyik legkiválóbb essay-e. A magyar közép-osztály népszerű hetilapját *Herczeg Ferenc* cikkén kívül *Lyka Károly*, *Falu Tamás*, *Öbey Irén*, *Rónaszéky Irén* írásai, *Csathó Kálmán* és *Thurston* regényei gazdagítják, a szokásos rovatokon kívül. A lap kiadókirovata — VI., *Andrássy-ut 16.* — bárkinek szívesen küld mutatványszámot.

— **Nyilvános nyugtázás.** Egy magát megnevezni nem akaró, a Mansz részére 20 pengőt adományozott. A jószívű adakozónak ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja a Mansz vezetősége.

— **Greta Garbot 10000 dollár heti fizetéssel szerződtek.** Hollywoodból jelentik: Hosszas tárgyalások után *Greta Garbo* aláírta új szerződését a *Metro-Goldwyn-gyárral*. Szakemberek szerint ilyen diktatorikus szerződést még egyetlenegy sztár sem kapott Hollywoodban. *Greta Garbo* 10.000 dollár heti fizetést kap, ezenkívül joga van megválasztani a témát, a rendezőt és a partnereit. Az isteni *Greta* e kivételes helyzetbe azért került, mert legutóbbi filmjének, a *Mata Hari*-nak a témáját, főszereplőit ő maga választotta ki és benne olyan páratlan sikert aratott, hogy a film minden városban rekordbevételeket ért el. *Greta Garbo* a *Mata Hari* főszerepével bebizonyította, hogy öntudatos művész és a *Metro-Goldwyn* vezetői belátták, hogy a művész kivánságai mindig a saját és a film javára szolgálnak és a sikert tökéletesen biztosítják.

TÖRKÖLYFŐZŐ SZÖVETKEZET RUM ÉS LIKÓRGYÁR SÁROSPATAK.

Mindennemű égetett szeszes ital legolcsóbb beszerzési forrása.

Kiszolgálás nagyban és kicsinyben.

Gyártmányai:

Rum,

likőrök,

cseresznye, barack,

szilva, törköly és egyéb pálinkák.

Szőlőoltvány

csakis I-ső oszt. garantált minőségben, pótlásra alkalmas, kapható

Tályán **Hubay Miklós**nál.
Borfaj 7 fillér, csemege 8 fillér.

Városi Mozi

Febr. 21—22-én, kedden—szerdán
A hercegnő szabója
(Szeress ma éjszaka)
Énekes, zenés filmoperett 10 felv.
A hercegnő: *Jeanette Mac Donald*
A szabója: *Maurice Chevalier*.

Febr. 23-án, csütörtökön
Leányhűség
Zenés, vidám tört. 10 hangos felv.
Főszereplők: *Max Hansen, Jenny Jugo és Otto Wallburg*.

Febr. 25-26-án, szombat vasárnap
Volt egyszer egy keringő
Zenés, vidám történet 9 felv.
Szereplők: *Eggerth Márta, Ralp v. Goth, Verebes E., Paul Hörbiger*.

Műhely megnyitás!

Értesitem Sátoraljaujhely város közönségét, hogy **Széchenyi-tér 15. szám alatt**

Cipésműhelyt

nyitottam,

hol minden e szakba vágó munkát olcsón és pontosan készítek
Szíves pártfogást kér

PETHŐ BÉLA
cipész.

A Futor eredeti gyári áron beszerezhető
Fest Zoltán drogériájában
Sátoraljaujhely.